

BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC TOÁN 9

SỰ TƯƠNG GIAO GIỮA ĐƯỜNG THẲNG VÀ PARABOL (tiếp)

Tài liệu lớp học zoom 9 – Nền tảng chuyên – 18h – 21h15 – Tối thứ 6 – 23/26 Nguyễn Hồng

Họ và tên: .....Ngày học: .....

I. CÁC DẠNG BÀI VÀ VÍ DỤ MINH HỌA.

Dạng 1. Xác định số giao điểm của đường thẳng (d): $y = mx + n$ (1) và parabol

(P): $y = ax^2$ ($a \neq 0$) (2), tìm tọa độ giao điểm.

Dạng 2. Tìm tham số để đường thẳng (d): $y = mx + n$ và parabol (P): $y = ax^2$ ($a \neq 0$) cắt nhau tại hai điểm phân biệt A; B thỏa mãn biểu thức đối xứng đối với $x_A; x_B$.

Phương pháp: Xét phương trình hoành độ giao điểm $ax^2 - mx - n = 0$.(*)

- **Bước 1:** (d) cắt (P) tại 2 điểm phân biệt khi (*) có 2 nghiệm phân biệt hay $\Delta > 0$.
- **Bước 2:** Biến đổi biểu thức đối xứng đối với $x_A; x_B$ để biểu thức đó có chứa $x_A + x_B$ và $x_A \cdot x_B$, sau đó áp dụng định lý Vi-ét và giải ra tham số.

Chú ý:

+ Giải ra tham số phải kết hợp điều kiện trong **Bước 1**.

+ Một số kiến thức áp dụng:

- Hai điểm A, B nằm cùng một phía với trục Oy khi $x_A; x_B$ cùng dấu: $x_A \cdot x_B > 0$.
- + Hai điểm A, B nằm bên trái trục Oy khi $x_A; x_B$ cùng âm: $x_A \cdot x_B > 0; x_A + x_B < 0$.
- + Hai điểm A, B nằm bên phải trục Oy khi $x_A; x_B$ cùng dương: $x_A \cdot x_B > 0; x_A + x_B > 0$.
- Hai điểm A, B nằm khác phía với trục Oy khi $x_A; x_B$ trái dấu: $x_A \cdot x_B < 0$.

Câu 6. Cho parabol (P): $y = x^2$ và đường thẳng (d): $y = mx - m - 2$. Tìm m để (d) và (P) cắt nhau tại 2 điểm phân biệt có hoành độ x_1, x_2 thỏa mãn $M = |x_1| + |x_2| = 5$.

Dạng 3. Tìm tham số để đường thẳng (d): $y = mx + n$ và parabol (P): $y = ax^2$ ($a \neq 0$) cắt nhau tại hai điểm phân biệt A; B thỏa mãn biểu thức không đối xứng đối với $x_A; x_B$.

Phương pháp: Xét phương trình hoành độ giao điểm $ax^2 - mx - n = 0$.(*)

- **Bước 1:** (d) cắt (P) tại 2 điểm phân biệt khi (*) có 2 nghiệm phân biệt hay $\Delta > 0$.
- **Bước 2:** Áp dụng định lý Vi-ét và kết hợp điều kiện đề bài ta giải ra các nghiệm hay dựa vào tính chất các nghiệm, từ đó tính được m hay điều kiện của m. **Chú ý:** Đối chiếu điều kiện $\Delta > 0$.

Câu 7. Cho parabol (P): $y = x^2$ và (d): $y = 6 - 5mx$. Với giá trị nào của m thì (d) cắt (P) tại hai điểm có hoành độ lần lượt là $x_1; x_2$ thỏa mãn điều kiện $x_1 + 2x_2 = 1$?

Câu 8. Cho parabol (P): $y = x^2$ và đường thẳng (d): $y = -2(m - 2)x + m^2$. Tìm m để (d) cắt (P) tại hai điểm phân biệt $(x_1; y_1); (x_2; y_2)$ với $x_1 < x_2$, thỏa mãn $|x_1| - |x_2| = 6$.

Câu 9. Trong mặt phẳng tọa độ Oxy cho đường thẳng (d): $y = (m + 2)x + 3$ và parabol (P): $y = x^2$. Tìm tất cả các giá trị của m để (d) cắt (P) tại hai điểm phân biệt có các hoành độ là các số nguyên.

Câu 10. Cho Parabol (P): $y = x^2$ và đường thẳng (d): $y = 10mx - 9m$. Tìm các giá trị của tham số m để (d) cắt (P) tại hai điểm phân biệt có hoành độ x_1, x_2 thỏa mãn điều kiện $x_1^2 - (10m - 1)x_1 + 9m - 9x_2 = 0$.

Dạng 4. Tìm tham số để đường thẳng (d): $y = mx + n$ và parabol (P): $y = ax^2$ ($a \neq 0$) cắt nhau tại hai điểm phân biệt A; B thỏa mãn biểu thức có chứa y_A, y_B .

Phương pháp: Xét phương trình hoành độ giao điểm $ax^2 - mx - n = 0$. (*)

- **Bước 1:** (d) cắt (P) tại 2 điểm phân biệt khi (*) có 2 nghiệm phân biệt hay $\Delta > 0$.
- **Bước 2:** Tính y_A, y_B theo x_A, x_B theo một trong hai cách: Theo phương trình của đường thẳng (d) hoặc theo phương trình của parabol (P).

Sau đó bài toán quy về biểu thức chứa x_A, x_B và cách giải giống **Dạng 2** hay **Dạng 3**.

Câu 11. Cho parabol (P): $y = x^2$ và đường thẳng (d): $y = mx + m - 1$. Tìm m để (d) cắt (P) tại hai điểm phân biệt $A(x_1; y_1), B(x_2; y_2)$ sao cho $y_1 + y_2 + x_1x_2 = 5$.

Dạng 5. Bài toán có yếu tố hình học (độ dài đoạn thẳng, diện tích tam giác,...)

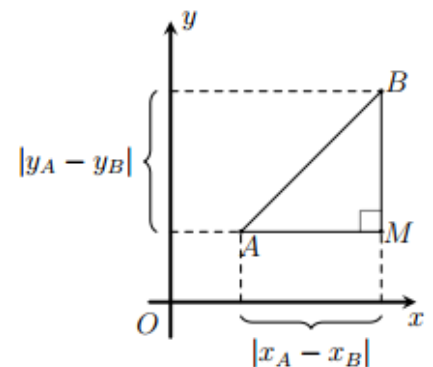
- Khoảng cách giữa hai điểm $A(x_A; y_A)$ và $B(x_B; y_B)$:

Từ đồ thị, áp dụng định lý pitago ta có

$$AB = \sqrt{(x_A - x_B)^2 + (y_A - y_B)^2}.$$

Câu 12. Đường thẳng (d): $y = -3x + 4$ cắt parabol (P): $y = x^2$ tại A, B.

a) Tìm tọa độ điểm C thuộc cung AB của parabol (P) sao cho diện tích tam giác ABC lớn nhất.

b) Cho điểm $D(3;0)$, tìm tọa độ điểm $E \in (P)$ sao cho độ dài DE ngắn nhất.

Câu 13. Gọi A, B là giao của parabol $(P): y = x^2$ và đường thẳng $(d): y = mx + 3$.

- Tìm m để AB ngắn nhất.
- Tính diện tích tam giác OAB theo m .
- Tìm m để tam giác OAB vuông tại O .

II. BÀI TẬP VẬN DỤNG

Câu 14. Cho parabol $(P): y = \frac{1}{2}x^2$ và đường thẳng $(d): y = mx - \frac{1}{2}m^2 + m + 1$. Tìm các giá trị của m để (d) cắt (P) tại hai điểm phân biệt có hoành độ $x_1; x_2$ sao cho $|x_1 - x_2| = 2$.

Câu 15. Trong mặt phẳng tọa độ Oxy cho đường thẳng $(d): y = 3x + m^2 - 1$ và parabol $(P): y = x^2$. Gọi $x_1; x_2$ là hoành độ giao điểm của (d) và (P) .

Tìm m để $(x_1 + 1)(x_2 + 1) = 1$.

Câu 16. Trên mặt phẳng tọa độ Oxy cho đường thẳng $(d): y = -x + 6$ và parabol $(P): y = x^2$

- Tìm tọa độ các giao điểm của (d) và (P) .
- Gọi A, B là hai giao điểm của (d) và (P) , tính diện tích tam giác OAB .

Câu 17. Cho đường thẳng $(d): y = 2(m-1)x - m - 5$ và parabol $(P): y = x^2$. Tìm m để (d) cắt (P) tại hai điểm phân biệt có hoành độ x_1, x_2 là độ dài hai cạnh của tam giác vuông có đường chéo là $\sqrt{10}$.

Câu 18. Trong mặt phẳng tọa độ Oxy, cho parabol $(P): y = -x^2$.

- Vẽ parabol (P) .
- Xác định tọa độ các giao điểm A, B của đường thẳng $(d): y = -x - 2$ và (P) . Tìm tọa độ điểm M trên (P) sao cho tam giác MAB cân tại M .

BÀI TẬP TỔNG HỢP

Câu 19. Trong mặt phẳng tọa độ Oxy, cho đường thẳng $(d): y = mx + 5$.

- Chứng minh đường thẳng (d) luôn đi qua điểm $A(0;5)$ với mọi giá trị của m .
- Tìm tất cả các giá trị của m để đường thẳng (d) cắt parabol $(P): y = x^2$ tại hai điểm phân biệt có hoành độ lần lượt là x_1, x_2 (với $x_1 < x_2$) sao cho $|x_1| > |x_2|$.

Câu 20. Cho đường thẳng $\Delta: y = (m - 1)x + m^2 - 4$ (m là tham số khác 1).

- Tìm m để đường thẳng Δ song song với đường thẳng $(d): y = 2x + 5$.

b) Gọi A, B lần lượt là giao điểm của Δ với trục Ox và Oy. Xác định tọa độ điểm A, B và tìm m để $3OA = OB$.

Câu 21. Cho parabol (P): $y = 2x^2$ và đường thẳng (d): $y = -2mx - m^2 + 2$.

Tìm m để (d) cắt (P) tại 2 điểm phân biệt có hoành độ giao điểm x_1, x_2 thỏa mãn

$A = |2x_1x_2 + x_1 + x_2 - 4|$ đạt giá trị lớn nhất.

Câu 22. Cho parabol (P): $y = x^2$ và đường thẳng (d): $y = (2m + 5)x - 2m - 1$, m là tham số.

a) Tìm m để đường thẳng (d) cắt (P) tại hai điểm phân biệt nằm ở bên phải trục tung.

b) Tìm các giá trị của m để đường thẳng (d) cắt (P) tại hai điểm phân biệt có hoành độ x_1, x_2 sao cho biểu thức $P = |\sqrt{x_1} - \sqrt{x_2}|$ đạt giá trị nhỏ nhất.

Câu 23. Trong mặt phẳng tọa độ Oxy cho parabol (P): $y = \frac{x^2}{2}$ và đường thẳng (d): $y = -mx + 3 - m$.

a) Tìm tọa độ điểm M thuộc parabol (P) biết điểm M có hoành độ bằng 4.

b) Chứng minh đường thẳng (d) luôn cắt parabol (P) tại hai điểm phân biệt A, B. Gọi x_1, x_2 lần lượt là hoành độ của hai điểm A, B. Tìm m để $x_1^2 + x_2^2 = 2x_1x_2 + 20$.

Câu 24. Trong mặt phẳng tọa độ Oxy cho đường thẳng (d): $y = 2mx - m^2 + 1$ và parabol (P): $y = x^2$.

a) Chứng minh (d) luôn cắt (P) tại hai điểm phân biệt.

b) Tìm tất cả các giá trị của m để (d) cắt (P) tại hai điểm phân biệt có hoành độ x_1, x_2 thỏa mãn

$$\frac{1}{x_1} + \frac{1}{x_2} = \frac{-2}{x_1x_2} + 1.$$

Câu 25. Vẽ đồ thị của các hàm số $y = -\frac{1}{2}x^2$ và $y = x - 4$ trên cùng một mặt phẳng tọa độ. Gọi A và B

là các giao điểm của đồ thị hai hàm số trên. Tính bán kính của đường tròn ngoại tiếp tam giác OAB, với O là gốc tọa độ (đơn vị đo trên các trục tọa độ là centimét).

Câu 26. Cho hàm số $y = (m - 4)x + m + 4$, (m là tham số).

a) Tìm m để hàm số đã cho là hàm số bậc nhất đồng biến trên $\mathbb{R}$.

b) Chứng minh rằng với mọi giá trị của m thì đồ thị hàm số đã cho luôn cắt parabol (P): $y = x^2$ tại hai điểm phân biệt. Gọi x_1, x_2 là hoành độ các giao điểm, tìm m sao cho $x_1(x_1 - 1) + x_2(x_2 - 1) = 18$.

c) Gọi đồ thị hàm số đã cho là đường thẳng (d). Chứng minh khoảng cách từ điểm $O(0;0)$ đến (d) không lớn hơn $\sqrt{65}$.

Câu 27. Trong mặt phẳng Oxy cho parabol (P): $y = \frac{1}{2}x^2$.

a) Vẽ đồ thị (P).

b) Trên (P) lấy điểm A có hoành độ $x_A = -2$. Tìm tọa độ điểm M trên trục Ox sao cho $|MA - MB|$ đạt giá trị lớn nhất, biết rằng $B(1;1)$.

Câu 28. Cho Parabol (P): $y = x^2$ và đường thẳng (d): $y = (m-1)x + m + 4$.

a) Với $m = 2$, tìm tọa độ giao điểm của (d) và (P).

b) Tìm m để (d) cắt (P) tại hai điểm nằm về hai phía của trục tung.

Câu 29. Cho parabol (P): $y = \frac{1}{2}x^2$ và đường thẳng (d): $y = -x + m$ (x là ẩn, m là tham số)

a) Tìm tọa độ giao điểm của parabol (P) với đường thẳng (d) khi $m = 4$.

b) Tìm tất cả các giá trị của tham số m để đường thẳng (d) cắt parabol (P) tại hai điểm phân biệt $A(x_1, y_1), B(x_2, y_2)$ thỏa mãn $x_1x_2 + y_1y_2 = 5$.

Câu 30. Cho parabol (P): $y = -x^2$ và đường thẳng (d): $y = 2mx - 1$ với m là tham số.

a) Tìm tọa độ giao điểm của (d) và (P) khi $m = 1$.

b) Chứng minh rằng với mỗi giá trị của m, (d) luôn cắt (P) tại hai điểm phân biệt A, B. Gọi y_1, y_2 là tung độ của A, B. Tìm m sao cho $|y_1^2 - y_2^2| = 3\sqrt{5}$.

BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC TOÁN 9
QUỸ TÍCH, ĐIỂM CỐ ĐỊNH

Tài liệu lớp học zoom 9 – Nền tảng chuyên – 18h – 21h15 – Tối thứ 6 – 23/26 Nguyễn Hồng

Họ và tên: .....Ngày học: .....

Câu 1. Cho đoạn thẳng $AB = 6\text{cm}$ cố định, M là điểm chuyển động sao cho $\frac{MA}{MB} = \frac{1}{2}$. M di động trên đường nào?

Câu 2. Cho nửa đường tròn (O) đường kính AB . Am là tiếp tuyến của nửa đường tròn (O) , C là điểm chuyển động trên nửa đường tròn (O) , tiếp tuyến với đường tròn (O) qua C cắt Am tại D . Tìm tập hợp các tâm đường tròn ngoại tiếp tam giác ADC .

Câu 3. Cho ba điểm thẳng hàng theo thứ tự là A, B, C . Một đường tròn (O) thay đổi nhưng luôn đi qua B và C . Từ A kẻ hai tiếp tuyến AM, AN đến đường tròn tâm (O) . Đường thẳng MN cắt hai đoạn AO, AC lần lượt tại hai điểm H và K . Chứng minh đường tròn ngoại tiếp tam giác OHK luôn đi qua hai điểm cố định.

Câu 4. Cho đường tròn $(O; R)$ đường kính AB . Gọi d là tiếp tuyến của (O) tại A , C là điểm chuyển động trên đường thẳng d . BC cắt (O) tại D ($D \neq B$). Gọi E là trung điểm của BD . Tìm tập hợp các tâm I của đường tròn ngoại tiếp tam giác AEC .

Câu 6. Cho đường tròn $(O; R)$, đường kính cố định AB và đường kính CD di động. AC và AD cắt tiếp tuyến (a) với (O) tại B lần lượt tại M, N . Tâm I của đường tròn ngoại tiếp tam giác CMN di động trên đường nào?

Câu 7. Cho đường tròn $(O; R)$, A là điểm cố định nằm trong đường tròn (O) , ($A \neq O$). Gọi BC là đường kính của đường tròn (O) quay quanh O . Tìm tập hợp các tâm I ngoại tiếp tam giác ABC .

Câu 8. Cho đường tròn $(O; R)$. Từ điểm A nằm ngoài đường tròn (O) kẻ cát tuyến ABC . Chứng minh tâm đường tròn ngoại tiếp tam giác OBC thuộc một đường cố định.